

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 239 - לפרשת במדבר תשפ"ו

**וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בְּיוֹם
דִּבְרַה' אֶת מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי (ג, א)**
רש"י: ואינו מזכיר אלא צני אהרן, ונקראו 'תולדות
משה' לפי שלמדן תורה, תלמד שכל המלמד את צן
חזרו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו.
מאמרי חז"ל רבים נאמרו אודות מי
שמלמד את בן חבירו תורה:
א. "כל המלמד בן חבירו תורה מעלה עליו
הכתוב כאילו **ילדו**" (סנהדרין יט ע"ב).
ב. "כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה
עליו הכתוב כאילו **עשאו**" (שם צט ע"ב).

מה ההבדל בין 'כאילו עשאו' ל'כאילו ילדו'?

רבי אליהו ברוך פינקל: 'עשיה' היא יצירה
של דבר, כאומן שיוצר כלי. כשהוא מסיים
לייצר את הכלי, הוא כבר **אינו קשור לכלי**,
מכאן ואילך הכלי יעשה את דרכו לשמש
את מי שיקנה אותו.
לעומת זאת **'לידה'**, אב המוליד את בנו,
הקשר ביניהם הוא קשר דם טבעי, שלעולם
לא יתנתק. לנצח נצחים הם יהיו קשורים
ומחוברים, ולעולם ידאג האב לשלום בנו.
שני סוגי מלמדים נאמרו כאן. האחד,
מלמד שהוא כאומן, הוא אמנם יוצר ממנו
'כלי מפואר', אך יחד עם זאת כאשר
ה"כלי", התלמיד, עומד על דעתו ונושא את
עצמו, הוא מתנתק ממנו, כמו אומן
שמתנתק מהכלי שיצר.
מאידך, יש מלמד שהוא כאב מולידו. הוא
לעולם לא יתנתק מתלמידו גם כשהתלמיד
כבר אינו זקוק לו, הוא לא ינתק את קשריו
עמו, יתפלל לשגשוגו וישמח בהצלחתו.

**בְּנֵי נִפְתָּלִי תּוֹלְדֹתֶם לְמִשְׁפַּחְתֶּם
לְבֵית אֲבֹתְכֶם... (א, מב)**

מדוע רק בנפתי כתוב 'בני', בניגוד לשאר השבטים, בהם כתוב 'לבני'?

הנצי"ב מוולוז'ין: מנין בני ישראל התבצע
באמצעות פתקים. בתחילה כתבו את
שמות כל בני ישראל, על 550,603
פתקאות, ואת כולן שמו בקופסה גדולה
ומנו את מספרן. לאחר מכן, רצו לדעת
כמה מונה כל שבט, ולצורך כך כל נשיא
לקח את הקופסא הגדולה וברר את
הפתקים של שבטו. מכל רבבות הפתקים,
הוציא כל נשיא את של שבטו. מובן שזה
לא היה פשוט, שכן היה צורך לחפש את
השמות השייכים לשבטו, ולאחר שברר
אותם, הכניס את הפתקים לתיבה
המיוחדת של שבטו. עבודת כל אחד
מהנשיאים היתה ספירת הפתקים, כדי
לדעת כמה מונה שבטו.
נשיא נפתי, שהיה האחרון, לא צריך היה
לספור את הפתקים, משום שכל הפתקים
שנשארו לאחר שכל הנשיאים ברוו, היו
של שבטו. לפיכך כתוב **"בני נפתי"** ולא
"לבני נפתי".

**וַיָּמַת נָדָב וַאֲבִיהוּא לְפָנָי ה'
בְּהַקְרִיבֶם אֵשׁ זָרָה לְפָנָי ה' (ג, ד)**

מדוע נאמר "לפני ה'" פעמיים?

שלל דוד: 'וימת... לפני ה'" מלמד על עצם
המיתה לפני ה'. המילים 'בהקריבם... לפני
ה'" מלמדות שמתו **במקום שבו הקריבו**
את האש הזרה.

וְהַלֹּוִים לְמִטָּה אֲבֹתָם לֹא הִתְפַּקְדוּ
בְּתוֹכְכֶם... אַךְ אֶת מִטָּה לְוֵי לֹא
תִּפְקֹד... בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

(א, מז-מט)

התורה מדגישה שוב ושוב שהלויים נמנו במנין בפני עצמם. גם בהמשך כותבת התורה (ב, לג): "והלויים לא התפקדו בתוך בני ישראל כאשר צוה ד' את משה".

מדוע חוזרת על כך התורה? בפרט שהלויים נמנו מבן חודש ומעלה, ואילו בני"י מבן 30 שנה ומעלה?

רבי חיים שמואלביץ: התורה מדגישה זאת שוב ושוב משום שצפה הקב"ה שעתידה לעמוד גזירה על כל הנמנים מבן 20 שנה ומעלה שימותו במדבר, והדגיש שאלו לא יהיו בכללם (רש"י).

הנהגת הקב"ה שכשנגזרת גזירה על הכלל היא חלה על כל מי שנמנה בכלל זה, כולל יחידים שלא ראויים לגזירה זו. משה הצטווה למנות את הלויים בנפרד, והדגיש זאת כדי שיוברר בבירור שהם לא חטאו ולכן אינם נמנים בכלל, אלא בנפרד וממילא לא ייענשו עמהם.

לקבלת העלון שלחו את המילה
'מעוניין' או לחצו כאן

office@shaalti.co.il

052-9453811

וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְץ... וְרִדְפְתֶם אֶת
אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לְפָנֵיכֶם לְחָרֵב (כו, ו)

הסדר צריך להיות שונה, יש להקדים 'וְנָפְלוּ לְפָנֵיכֶם...' ל'וְנָתַתִּי שְׁלוֹם'?

ביאור הדברים: 'וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְץ', מתי? כשישורר שלום בארץ – ביניכם לבין עצמכם, וריב לא יפריד בין אחים ומדנים לא יפלגו מחנות, אז: 'וְנָפְלוּ לְפָנֵיכֶם לְחָרֵב'.

רוצים להיערך עם רעיונות ודברי תורה לפרשת במדבר? לחצו כאן

מעוניינים לקבל רעיון יומי לפרשת השבוע? שלחו את המילה 'רעיון' למייל Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

קָהַת... כָּל בָּא לְצַבָּא לְעֲשׂוֹת מְלָאכָה
(ד, ב-ג) נִשְׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן... כָּל הַבָּא
(ד, כב-כג) לְצַבָּא צָבָא לְעֶבֶד עֲבֹדָה

בני 'גרשון ומררי' נשאו את הקרשים והאדנים בעגלות, בני 'קהת' נשאו בכתף את הארון וכלי המקדש, ואנו מוצאים שינוי לשון. אצל 'משא בני קהת' כתוב "נשא את ראש בני קהת, כל הבא לצבא לעשות מלאכה", ועל 'משא בני גרשון ומררי' כתוב "נשא את ראש בני גרשון, כל הבא לצבא לעבוד עבודה באהל מועד".

מדוע משא בני קהת נקרא 'מלאכה' ואילו משא בני גרשון 'עבודה'?

אור החיים: בני קהת שהיו נושאים את הארון לא היתה להם 'עבודה' בזה, כי אמרו חז"ל ש'הארון היה נושא את נושאי', ולא הרגישו כלל כובד בנשיאתו, ולכן התורה מכנה את משא בני קהת

'מלאכה', אבל בני גרשון ומררי שנשאו את הקרשים ושאר הדברים, היתה להם עבודת משא טבעית, ולכן כתוב 'עבודה'

וַיָּמַת נָדָב וַאֲבִיהוּא לְפָנֵי ה' בְּהִקְרַבְתֶּם אֵשׁ זָרָה לְפָנֵי ה' (ג, ד)

מדוע כתבה התורה 'בהקריבם אש זרה, הרי התפרש בפרשת שמיני'?

אלשיך: התורה באה לשלול מחשבה שמיתתם מלמדת על פגם בייחוסם או במעלתם. לכן נאמר שמתו רק מחמת הקרבת האש הזרה, ואילו מצד עצמם היו גדולים וראויים לכהונה.

וְזֹאת עָשׂוּ לָהֶם וְחִיו וְלֹא יָמָתוּ בְּגִשְׁתֶּם אֶת קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים (ד, ט)

מדוע כפל הלשון, 'וחיו ולא ימותו' די לומר 'וחיו' או 'ולא ימותו'?

אור החיים: כתובים כאן שני דברים, נוסף לזהירות כל אחד למלא תפקידו כראוי, ולא ימותו, גם עצם ההתעסקות בארון התורה תביא להם ברכה לחיים, ואריכות ימים.